

<http://ukrsocium.com/novini/statistika/3402-----5-->

7. Стан виробничого травматизму у 2010 році, Національний науково-дослідний інститут промислової безпеки та охорони праці (Електронний ресурс) – Режим доступу до тексту: <http://194.0.200.97/index.php?newsid=21>

УДК 336.227.2

ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД УХИЛЕННЯ ВІД ОПОДАТКУВАННЯ

*Боровик Н.А., кандидат технічних наук
Гуцалюк О.І.*

Постановка проблеми. Основні проблеми при наповненні державного бюджету виникають у зв'язку з не надходженням податків у повному розмірі або не своєчасне їх надходження. А головною проблемою що не дає податкам надходити в повному розмірі є тіньова економіка. Це явище поширене в різних країнах світу і набуває своїх обертів. Для того щоб боротися з ухиленням від оподаткування в нашій країні, необхідно дослідити зарубіжний досвід ухилення від оподаткування. Так як на сьогодні ухилення від оподаткування є гострою проблемою всіх країн.

Аналіз досліджень і публікацій. Проблема моніторингу цього негативного явища розглядається у роботах Г. Девіса, А.Лафера, Дж. Кейнса, Д. Макгайра, Ф. Нітті, В. Парето, П. Самуельсона, М. Фрідмена, Е.Швартца.

Виділення невирішених питань. Незважаючи на значний інтерес в науковій, економічній і політичній сферах до поставленої проблеми, залишаються невирішеними питання щодо того, якими способами зменшити ухилення від оподаткування в різних країнах, підвищити довіру підприємців до держави, виявлення основних особливостей прояву загальносвітових тенденцій щодо ухилення та криміналізації економіки в економічних та правових умовах суспільства.

Постановка завдання. Основним завданням даної роботи є: аналіз та узагальнення зарубіжного досвіду, щодо ухилення від оподаткування, виявлення співвідношення загальних принципів та особливостей виникнення та розвитку податкових злочинів в світі

Основний матеріал. На жаль, ухилення від сплати податків існує в сучасних умовах розвитку в передових країн світу і там постійно проводиться боротьба з цим тіньовим економічним явищем на державному рівні за участю багато чисельних органів управління.

Досить навести приклад, що обсяг ухилення від сплати податків в Італії, Швеції, Англії враховується при визначенні валового внутрішнього продукту і національного доходу. У США Міністерство фінансів вносить пропозиції щодо відображення тіньових доходів у системі національних рахунків. За даними правоохоронних органів США в країні щорічно „відмивається” за рахунок ухилення від сплати податків понад 100 млрд. доларів, а в світі – 250-300 млрд. доларів США [1].

Враховуючи небезпеку ухилення від сплати податків у більшості розвинених країн світу вживаються комплексні організаційно-правові заходи. Так, з метою попередження правопорушень у кредитно-банківській сфері на фінансові установи та інші суб'єкти підприємницької діяльності покладено обов'язки під час прийому грошей ідентифікувати вкладника та перевіряти законність джерел його коштів і правильність сплати податків. Порушення цієї вимоги з боку посадових осіб надає можливість притягати їх до кримінальної і адміністративної відповідальності [2].

Проте, строки покарання за ухилення від сплати податків у країнах різні. У Швейцарії за такі дії передбачено 2-5 років ув'язнення, у Німеччині - 5-10 років позбавлення волі. В Англії двома роками позбавлення волі карається відсутність у фірми відповідної системи заходів щодо процедури викриття фактів порушення податкового законодавства.

Крім суворого покарання за ухилення від сплати податків, у країнах діє ціла система державних нормативних актів боротьби із отриманням тіньових прибутків як потужний правовий фундамент. Так, у США прийняті такі закони, як: „Про банківську таємницю” (1970), „Про контроль за „відмиванням” грошей” (1986), „Про боротьбу із наркотиками” (1988), „Про контроль за злочинністю” (1980), „Про поліпшення діяльності страхування вкладів” (1991), „Про боротьбу з ухиленням від сплати податків” (1996) та інші [1].

У скандинавських країнах проблема боротьби з ухиленням від сплати податків полягає не в обліку і контролі за діяльністю підприємницьких структур, а в протидії шляхом попередження від

тіньової діяльності, які є протизаконними або законними, але отримані від них доходи укриваються від оподаткування, чи такі види діяльності сприяють відмиванню доходів, здобутих злочинним шляхом. У слаборозвинених та постсоціалістичних країнах, доведених за роки рухівських псевдореформ до кризи, не враховані державою трудові доходи є засобом фізичного виживання громадян, чинником зняття соціальної напруги.

В Італії, Франції, Японії та латиноамериканських країнах подолання ухилення від сплати податків бачать у дійовій боротьбі з організованою злочинністю в тіньовій економіці. Зрощування тіньової економіки з владними структурами створює досить потужний злочинний симбіоз грошової маси з корумпованими державними службовцями. Він стає реальним конкурентом держави у здійсненні управління суспільством. Такий симбіоз отримав назву мафії. Використовуючи державну владу мафія злочинну економічну діяльність пристосовує до закону і вона стає „білокомерційною”, а замість ухилення від податків - надаються пільги або фірма зовсім звільняється від них [3].

Узагальнює досвід боротьби із сицилійською мафією Флора Льюїс. За його свідченням, Муссоліні майже спромігся знищити мафію, оскільки фашистський режим не був зацікавлений у існуванні тіньового сектору економіки. Але йому не вдалося знищити сицилійську мафію, яка займалася аферами з фінансами, „відмиванням” грошей завдяки організації розваг, ігорного бізнесу і фіктивних фірм. Мафії отримали розповсюдження у всьому світі. Так, у США діє „Ла Коза Ностра”, Франції - „Корсиканська спілка”, В'єтнамі - „Народжені вбивати”, Японії - „Якудза”, Китаї - „Тріада” та інші. До мафій застосовуються різні кримінологічні методи боротьби, але подолати їх у жодній країні світу не вдалося. Разом з тим, пошук форм і методів боротьби із мафією продовжується і по теперішній час [1].

Наприклад:

В 2010 році ФБР опублікувало доповідь про боротьбу з Інтернет – злочинністю в США. Як з’ясувалося, подібних злочинів стало менше, однак збитків вони наносять більше. Інтернет – злочинці крадуть з рахунків банків великі суми коштів переводячи їх на рахунки других банків на своє ім’я.

75% виявлених Інтернет - шахраїв є жителями США. Однак американців активно обдурювали й іноземці, серед яких особливо багато представників Великобританії, Нігерії, Канади, Румунії, Італії, Нідерландів, Німеччини та ПАР [4].

Російські злочинці в цьому рейтингу посіли восьме місце. На їхню частку припадає 1,1% скоєних у США Інтернет - злочинів. Шахраї найчастіше вступали в контакт із потенційними жертвами за допомогою електронних листів (майже 74% випадки), повідомляє Washington Profile.

У 2010 році відділ ФБР, який займається боротьбою з Інтернет - злочинами, отримало 207,5 тисяч заяв від потерпілих. Це на 10,4% менше, ніж у 2009 році. Однак сума загального збитку склала \$198,4 млн. Для порівняння, у 2009 році Інтернет - злочинці викрали \$183,1 млн., у 2008 - \$68,1 млн., \$125,6 млн. було украдено в 2007 році.

У середньому кожна жертва Інтернет - злочинів позбавилася \$724. Однак майже в 40% випадків у 2010 році розмір украденого в однієї людини перевищив \$100 тисяч.

Найчастіше (більше 44% випадків) шахрайства відбуваються під час Інтернет - аукціонів, таких, як eBay. Типова схема: покупець оплачує придбаний товар, але не отримує його [4].

Найбільший збиток наносять так звані "нігерійські листи" - схему почали першими використовувати нігерійські шахраї, завдяки яким афера й отримала свою назву. Цей метод застосовується вже протягом півтора десятиліть: житель якої-небудь країни Третього Світу пропонує жителю багаті країни допомогти у виведенні з, наприклад, Нігерії значних фінансових активів, які колись належали високопоставленим чиновникам або військовим.

Підсумком операції повинен бути чесний поділ отриманих грошей. Першим кроком є внесення визначеної суми на рахунок у нігерійському банку. Після того, як гроші переведені й зняті

готівкою, шахраї зникають.

У 2010 році середньостатистична жертва втратила на цьому \$5,1 тисяч. У трійку лідерів також увійшли шахрайства з чеками (\$3,7 тисяч) і фіктивними інвестиціями (менше \$2,7).

Висновки. З вище наведеного матеріалу можна зробити наступні висновки: по – перше, ухилення від сплати податків існує в сучасних умовах розвитку в передових країн світу і там постійно проводиться боротьба з цим тіньовим економічним явищем на державному рівні за участю багато чисельних органів управління; по – друге, у передових цивілізованих країнах світу не тільки не зникло ухилення від сплати податків, а навпаки, широко розповсюдилося з набуттям нових форм організованої злочинності і мафії.

Література

1. Русакова И. Г. . Налоги в развитых странах / Под редакцией – Алексеев О.– Москва.: Финансы и статистика, 1991. – 498 с.
2. Горщак А., Дидоренко З., Иванов В.Н. Теневая экономика: опыт криминологического исследования. — Луганск: РИО ЛИВД, 2000. – 173 с.
3. Борейко С. К., Яськова Н.Ю., Жукова Е.П. Опыт налогообложения в зарубежных странах // Экономика. – 1998. – №9. – С. 18-22.
4. Сайт газеты Кореспондент: <http://www.Korespondent.net>.

УДК 656.13

ОЦІНКА ЯКОСТІ ТА ЕФЕКТИВНОСТІ ПАСАЖИРСЬКИХ ПЕРЕВЕЗЕНЬ В СУЧАСНИХ РИНКОВИХ УМОВАХ

*Боровик Н.А., кандидат технічних наук
Сив'юк Т.С.*

Постановка проблеми. На сьогодні в кожному місті країни особливої актуальності набуває проблема низького рівня якості транспортного обслуговування населення, що виявляється у зростанні витрат часу на переміщення, недотриманні розкладу та інтервалу руху на маршрутах, зниженні рівня культури водіння та обслуговування пасажирів, безпеки та комфортності перевезень, екологічності послуг, неповному облаштуванні зупинок транспорту тощо. Збитковість підприємств міського пасажирського транспорту, критичний рівень зношеності рухомого складу, невизначеність джерел фінансування негативно позначаються на якості транспортних послуг. Незадовільний рівень якості зумовлює низьку конкурентоздатність послуг міського громадського транспорту та скорочення обсягів транспортної роботи.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. В різних країнах світу проводиться активна робота з розвитку транспорту загального користування, підвищення його комфортності та безпеки. В багатьох країнах зростає зацікавленість у роботі екологічно чистого та безпечного електричного транспорту. Вивчення питання якості та ефективності обслуговування пасажирів міським транспортом являється однією з найважливіших задач економічної теорії та практики. Науковці визначають економічність, як ефективність. Ринкові умови потребують постійного пошуку сучасних оперативних методів управління пасажирськими перевезеннями. Це необхідно для збереження положення й функціонування транспортних підприємств на ринку перевезень, зниження експлуатаційних витрат і збільшення прибутків.

Цілі статті. Дана стаття покликана розглянути основні положення оцінки якості та ефективності обслуговування пасажирів міським транспортом, що дозволяє підприємствам транспорту різних форм власності зробити свої висновки щодо поведінки транспортної системи. Функціонування громадського транспорту сучасного міста повинно бути, в першу чергу, соціально ефективним, що виявляється у забезпеченні населення високоякісними транспортними послугами. Ефективність функціонування міської пасажирської транспортної системи повинна оцінюватись не лише через кількісні показники, а й за допомогою показників якості послуг. Для якісної оцінки транспортного обслуговування статистичні показники (кількість перевезених пасажирів, довжина мережі, кількість одиниць рухомого складу) можуть бути використані незначною мірою. Отже, для оцінки фактичного рівня якості транспортного обслуговування населення конкретного міста необхідним є чітке визначення системи показників якості. Головним критерієм якості обслуговування пасажирів громадським транспортом є час, витрачений на поїзду.

Основний матеріал. Транспортна система - важлива складова економіки держави, яка забезпечує життєдіяльність суспільства. Вирішення завдань підвищення ефективності роботи транспортної галузі залежить як від якісного здійснення вантажних перевезень, так і від зниження собівартості пасажирських перевезень. Отже, невідповідність якості транспортних послуг сучасним вимогам є однією з основних проблем функціонування та розвитку громадського транспорту. Перед системою міського транспорту пасажирів висувують вимоги більш швидкого, безпечного та комфортного транспортування. Майбутнє підприємств міського пасажирського транспорту залежить від їх спроможності забезпечити населення якісними, орієнтованими на споживача послугами.